

Като че и сега сж предъ очитѣ ми!

Нареденитѣ въ първитѣ редове борци сж все наши: чичовци, съседи, земляци, или отъ съседнитѣ ни познати села. Едни сж земедѣлци, други — шивачи, трети — обущари.

Орчо войвода е сжщо отъ нашата Долна-махала: якъ и скроменъ земедѣлецъ.

Учителка Райкя — *Райна Княгина*, тѣй често сме срѣщали. За празника тя поставяше въстаническата си шапка съ лѣвче. Но тѣй скромно се държи, че се учудвахме, какъ се е решила да излѣзе съ развѣто знаме срещу султанскитѣ пълчища.

Всрѣдъ тѣзи скромни люде и тържества най-силно впечатление ми произвеждаше романтичния образъ на попъ Груйо, който остана живъ следъ тежкитѣ борби и изтезания.

Сутринята на 20 априлъ го очакваме да пристигне отъ родното си село Бая.

— Попъ Груйо, попъ Груйо иде! — викатъ дечурлигата. Ето го, ето го! Той препуска на дребно, но пъргаво конче. Джубето му се развѣва и открива селската му премѣна — черни чешири (потури), шарени чорапи и емении обуща. На калимявката му блести сребъренъ кръстъ. Дълга сабя бойлия виси на лѣвата му страна. Надъ расото е праметнато шишине — дълга старинна пушка. Съ лѣвата си ржка държи поводъ на буйното конче, което неспирно помушва съ остругитѣ (шпоритѣ) си. Съ дѣсницата си размахва голѣмъ чифтелия пищовъ. Другъ пищовъ наднича отъ пояса му.

— Данъ, данъ...! Гърми съ пищовитѣ си народниятъ герой. Гърми и вика: „Да живѣе България! Да живѣе свободата! Да живѣе народътъ!“ Всички му приглашаме и тичаме край него.

И конче и попъ неспирно лудуватъ. Смирява се попъ Груйо само при водосвета, въ който по право участвува, както е било и при заклеването на бунтовни-